

Liturgie openluchtdienst op 30 juni 2019:
Thema: "Handen om te geven"

Vooraf muziek van het korps

Welkom

stilte

Zingen lied 978: 1, 3 en 4 "Aan U behoort, o Heer der Heren"

Bemoediging en groet

Klein Gorla (lied 195)

Gebed

Gesprek met de kinderen

Zingen "Handen heb je om te geven"

Gebed voor de opening v.h. Woord

lezing Spreuken 17: 16-20

Zingen lied 885: "Groot is uw trouw o Heer"

Lezing Lucas 15: 11-32

Zingen "God fan Leafde"

Meditatie

Muziek van het Korps

Zingen Lied 981: Zolang er mensen zijn op aarde.

Gebeden afgesloten met **zingen** "Onze Vader" (op de bekende wijs)

Collecte

Zingen Lied 416 (de Friese versie) "Hear wês mei ùs oant in oare kear."

Zegen.

Dankwoord

Gemeente van onze heer Jezus Christus,

Het verhaal van de verloren zoon is bij iedereen bekend, denk ik. Maar je kan het op verschillende manieren lezen. Het is makkelijk om je te verplaatsen in de jongste zoon. Hij kiest helemaal voor zichzelf, hij eist de erfenis op terwijl zijn vader nog leeft, "val maar dood", het kan mij niet schelen. Het gaat van kwaad tot erger, maar hij weet ook dat hij verkeerd leeft en uiteindelijk komt hij tot inkeer en keert schuldbewust terug naar zijn vader. Eind goed, al goed, dit kennen we.

Maar dat is niet de uitdaging van het verhaal. Want wie is aan het eind de verloren zoon? Wie kan aan het eind niet deelnemen aan het feest, omdat hij nog vol wrok zit, vol jaloezie? Het ging Jezus om deze oudste zoon. Hij vertelt het verhaal aan de Farizeeën, de brave mensen die zo goed wisten wat wel en niet door de beugel kan. Zij hadden scherpe kritiek op Jezus: "die man ontvangt zondaars en eet met hen". ze keurden dat scherp af: Jezus' contacten met foute mensen, met de dronkelappen of de tollenaars. En Jezus merkt dat op. Hij vertelt hen dan deze gelijkenis. Hij wil tegen hen zeggen: zoals die oudste staat te wrokken, zo is het ook met jullie afkeer van mij.

De priester Henri Nouwen schreef een prachtig boek over deze gelijkenis, voordat hij overleed. Eindelijk Thuis. Daarin schrijft hij dat hij zich heel goed in die oudste zoon in kan leven. "Ik deed altijd wat ik hoorde te doen, legde me meestal neer bij de plannen die de vele ouderfiguren in mij leven voor mij hadden uitgestippeld: leraren, geestelijke leiders, etc. Tegelijkertijd vroeg ik me af waarom ik niet de moed had om 'weg te lopen zoals de jongste zoon deed'. Hoe vreemd het ook klinkt: diep in mijn hart voelde ik afgunst tegenover de eigenzinnige zoon. Het is de emotie die in mij opwelt, als ik zie dat mijn vrienden uitbundig van het leven genieten, terwijl ze allerlei dingen doen die ik veroordeel. Ik noemde hun gedrag verwerpelijk of zelfs immoreel, maar tegelijkertijd vroeg ik me vaak af waarom ik er eigenlijk niet aan mee kon doen."

En even verder: "Ik heb er geen moeite mee om me te identificeren met de oudste zoon van de gelijkenis, die klaagde: 'Zie, zovele jaren ben ik al in uw dienst en nooit heb ik uw gebod overtreden, maar mij hebt u nooit een geitebokje gegeven om met mijn vrienden feest te vieren.' In deze klacht zijn gehoorzaamheid en plicht een last geworden. Dienstbaarheid is verworpen tot slavenwerk.

Ik ben niet de enige in deze situatie. Er zijn veel oudste zonen en oudste dochters die verloren zijn, al wonen ze voor het oog nog netjes thuis. Deze verlorenheid kenmerkt zich door oordelen en veroordelen, door boosheid en wrok, door bitterheid en jaloezie. Niets is zo funest en zo schadelijk voor het hart dan juist deze verlorenheid."

Jezus ging de confrontatie met de Farizeeërs aan. Hij confronteerde hen met de vreugde van de Vader, met de liefde van God die blij is als een zondaar terugkeert. Maar dat was niet genoeg om hen op andere gedachten te brengen. Die Farizeeën konden altijd bezwaar maken: Ja God is wel liefdevol, maar zijn geduld is niet eindeloos. Als je er echt een potje van maakt, zoals die tollenaars van jou, nou dan hoef je niet meer bij God aan te kloppen. Dan heb je het definitief verprutst." Zo zouden die Farizeeërs reageren als Jezus alleen over de liefdevolle Vader had gesproken.

Daarom gaat Jezus nog een stap verder. Hij toont in deze gelijkenis expres ook de gepikeerde reactie van de oudste zoon. Daarmee hield Hij hen een spiegel

voor. Ze moesten hun eigen klachten onder ogen zien, de klacht ‘Wie let er eigenlijk op mij? Waarom krijg ik nooit een geitebokje? Waarom kunnen de zondaars al maar feestjes vieren, en moet ik altijd braaf mijn plicht doen?’ Jezus confronteert hen met hun eigen bitterheid. Ze kennen geen echte vreugde, ze zijn niet echt blij met de God die ze zo trouw aanbidden.

De jaloezie is trouwens helemaal niet terecht. Dat laten de Spreuken ons zien. Je hoeft niet jaloers te zijn op dwazen die zomaar hun geld rondstrooien. Want op die manier kopen ze echt geen wijsheid. Je hoeft ook niet jaloers te zijn op ruziezoekers of mensen met een grote mond. Want uiteindelijk gaan ze tenonder in de ruzies en het geweld dat ze zelf hebben uitgelokt. Maar waar je wel wat aan hebt, dat is een vriend of een broeder. Die kunnen je helpen in tijden van nood. De Deugd is haar eigen beloning; je mag de voldoening ervaren dat je het goede hebt gedaan. Maar als je onbetrouwbaar bent, dan gaat je geweten knagen, dan vindt je geen geluk, stelt de schrijver van Spreuken. En zo is het ook.

Het verhaal van de verloren Zoon heeft een open einde. De vader gaat naar buiten, naar zijn oudste zoon. Hij wil dat de oudste ook thuiskomt en dat hij kan delen in de vreugde. De vader hoort de klacht van de oudste rustig aan. Hij wil hem genezen van zijn wrok, wil hem weer zijn liefde laten zien. “Mijn jongen, jij bent altijd bij me, en alles wat van mij is, is van jou.” Zijn liefde voor de oudste is niet veranderd. Het is een vraag om de wrok en de bitterheid weg te doen. Maar het blijft een open einde: er staat niet of de oudste daarop ingaat. Het is een vraag aan de Farizeeën, maar ook aan ons. Hebben wij ook iets van die oudste zoon in ons? Zijn wij diep in ons hart ook aan het klagen dat we nooit eens kunnen genieten van het leven? Voelen wij ons slaven van de Heer in plaats van vrienden van de Heer?

De klachten, de wrok wegdoen. Ook al gaat dat niet zomaar. Iemand die altijd zijn plicht heeft gedaan, die altijd streng voor zichzelf is geweest en nooit toegegeven heeft aan zijn verlangens. Hoe kan zo iemand blij zijn met een broeder die jarenlang de beest heeft uitgehangen? Het lijkt menselijk gezien onmogelijk om die knop om te zetten. Maar bij God is dat niet onmogelijk. God wil ons die genade geven, dat er liefde in ons hart komt. Dat wij niet in klachten blijven steken, maar vol vreugde liefde geven. En daarom is deze gelijkenis zo belangrijk, en al die andere verhalen uit de Bijbel. Want daarin ontmoeten wij een God van liefde. Grenzeloze liefde. Die de zondaars niet opgeeft. Die zeker ook de vrome, brave mensen niet opgeeft. Hij heeft ons lief en vraagt onze liefde. Zo verandert Hij ons hart, Hij wil ons laten delen in zijn vreugde.

Henri Nouwen: “Toch blijven leven”
Hopen is toch blijven leven, in de vertwijfeling,
en toch blijven zingen in het duister.
Hopen is weten dat er liefde is,
is vertrouwen in de morgen,
is in slaap vallen en wakker worden
als de zon weer opgaat.
Is bij de storm op zee land ontdekken.
Is in de ogen van de ander
lezen dat hij je heeft verstaan.
Zolang er nog hoop is, zolang is er ook bidden,
en zolang zal God je in zijn handen houden. Amen.